

Quatuor Danel kiest voor traditie

Marc Danel – viool
Gilles Millet – viool
Vlad Bogdanas – altviool
Yovan Markovitch - cello

16/01/18 Deventer Schouwburg

385ste concert serie Stichting Kamermuziek
Deventer

Door Maarten Mestrom

DEVENTER – Bij de eerste tonen van het Allegro con brio uit Beethovens Strijkkwartet in F hoor je al dat het wel goed zit met de muzikale kwaliteiten van het Brusselse Quatuor Danel. Een verfijnde klank, focus en strakke timing. Hier klinken vele jaren samenspel door en een intense toewijding aan het strijkkwartet repertoire.

De twijfel zit een beetje bij het programma. Het is wel heel traditioneel: vier serieuze heren die drie negentiende-eeuwse strijkkwartetten spelen zonder commentaar of enige toelichting. Waarom juist deze? En waarom in deze combinatie van stukken?

De concertpraktijk is de laatste jaren veranderd. Het is wat opener geworden. Stijlen en periodes lopen makkelijker door elkaar. Moderne componisten als Glass en Pärt hebben composities geschreven die prima mengen met het ijzeren repertoire uit de romantiek. Maar ook bijvoorbeeld Bach doet het altijd goed in combinatie met de klassieke periode. En de uitvoerenden geven steeds vaak een toelichting op hun repertoirekeuze.

Zo niet het Quartet Danel. Deze heren houden vast aan de traditie. En wellicht hebben ze gelijk. Het gaat uiteindelijk om de muziek, niet om 'concert-trends'.

Beethovens Strijkkwartet in F 18/1 is een interessant werk waarin de componist rond 1800 - Mozart is nog geen 10 jaar dood, Haydn nog actief aan het componeren - zijn eigen toon en richting zoekt. De muziek is wel al echt anders dan die van zijn classicistische collega's maar ook nog niet helemaal Beethoven. De uitvoering door Quatuor Danel was degelijk en een tikje vlak.

Muzikale spanning was er wel in overvloed in Smetana's Strijkkwartet nr. 2 in d kl. Het werk van een getormenteerde ziel in het laatste jaar van zijn aardse bestaan. Smetana was doof en begon in 1883, het jaar van ontstaan van dit kwartet, ook mentaal de weg kwijt te raken. Dat laatste is echter

niet te horen in het Tweede Strijkkwartet. Het is weliswaar een fragmentarisch, associatief en 'wild' stuk qua vorm, maar heeft een solide onderliggende structuur, eigenheid en veel zeggingskracht. Het werd met vuur en ritmische drive gespeeld door Quatuor Danel.

Smetana's kwartet bleek echter nog niet het hoogtepunt van dit concert. Dat kwam na de pauze in de vorm van Tsjaikovski's Strijkkwartet nr. 3 in es uit 1876. Even leek het erop of primus Marc Danel toch wat wilde gaan zeggen tegen het Deventer publiek. Hij wendde zich naar de zaal, nam een hap lucht... maar bedacht zich en zette zijn viool onder zijn kin. Het leek alsof hij op het laatste moment besloot dat de muziek het eerste en laatste woord zou behouden.

Het derde en laatste strijkkwartet van Tsjaikovski in es opus 30 was door de componist bedoeld als requiem voor zijn vriend violist Laub. Tsjaikovski legde er het beste van zichzelf in. Het bevat enkele van de mooie intense, smeltende melodieën waar de Russische melancholie vanaf druïpt en waar Tsjaikovski patent op lijkt te hebben. Zoals in het Andante sostenuto waar de eerste viool als een leeuwerik boven de desolate steppe van de menselijke sterfelijkheid uitwikt in een glasheldere lijn van bedrieglijke eenvoud. Vervolgens neemt de cello zijn eeuwige lied over. Er volgt een muzikale doorwerking een symfonie waardig. Prachtig!

Scherzo is een veel gebruikte muzikale term die eigenlijk 'grappig' of 'grap' betekent maar echt om te lachen zijn scherzi bijna nooit. Alleen Tsjaikovski verstaat blijkbaar de kunst om een rake grap te vertellen met noten. In het Allegretto vivo e scherzando vliegt hetzelfde motiefje zo vaak van boven naar beneden over de snaren van de vier strijkinstrumenten dat het daadwerkelijk op de lachspieren gaat werken.

Fraai ook was het dramatische Andante funebre e doloroso ma con moto. Indrukwekkend en knap hoe Quartet Danel dit bijzondere kwartet tot leven wekte. Het leidde terecht tot een enthousiast slotapplaus van het kritische Deventer publiek.

Volgend concert in de serie Kamermuziek Deventer:

- **woensdag 14 februari**, Ronald Brautigam, fortepiano, met een geheel aan Beethoven gewijd programma.
- Inleiding om 19:00 uur door Edwin Beunk, restaurateur van fortepiano's.
- **zondagochtend 11 februari 11 u.** wordt in filmhuis De Keizer een film vertoond over het werk van Edwin Beunk.